

Julkaistavissa 15.1.2017 klo 00.01

HYVÄ VALTUUTETTU ON ITSENÄINEN JA AJAA KOKO KUNNAN ETUA

"Hyvän kunnanvaltuutetun" tulee ennen muuta olla erottuvan itsenäinen (94 % vastaajista on tätä mieltä), ajaa koko kunnan etua (91 %), pitää aktiivisesti yhteyttä äänestäjiinsä (82 %) sekä ajaa määrätietoisesti näiden etuja (82 %), käy ilmi KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksesta.

Listan kärkeen kohoava ominaisuus "itsenäisesti ajatteleva" näkee valtuutetun tietyssä määrin riippumattomana toimijana. Kyseenalaistava epäilijä on kaivatumpi, kuin muiden menoon hiljaisesti mukautuva myötäilijä. Ominaisuus viittaa kriittiseen ajatteluun, jossa ei ole yhtä totuutta. Ehdokkaalla on rohkeutta esittää eriäviä mielipiteitä, mutta myös kykyä nähdä oma vastuu päätöksenteossa.

Toiseksi sijoittuva "ajaa kunnan kokonaisetua ääniä kalastelematta" (91 %) viittaa henkilöön, joka on uskollinen asioille, joiden näkee edistävän kunnan kokonaisetua. Tällainen päättäjä koetaan pohjimmiltaan uskottavammaksi kuin mielipidettä usein vaihtava ja kansalaismielipiteen perässä juokseva tuuliviiri.

Kahta muuta ylimpään kärkeen kohoavaa luonnehdintaa "pitää aktiivisesti yhteyttä omiin äänestäjiinsä vaalien välillä" (82 %) ja "ajaa määrätietoisesti kaltaistenne ihmisten ja ihmisryhmien etuja" (82 %) voitaneen pitää hyvän luottamussuhteen perusasettamuksina paikallisdemokratian kannalta.

Kuntalaisten mielestä valtuutetun olisi hyvä olla myös "räväkkä, aloitteellinen ja esiintymiskykyinen" (76 %). Tämä ominaisuus viittaa kommunikointi- ja mediataitojen merkitykseen. Ominaisuus ei ole äidinmaidosta imetty, vaan sitä voi opiskella ja harjoitella. Julkisuuden hallinta on tällä haavaa keskeinen kelpoisuusehto myös politiikan paikallistasolla.

Puolueuskollisuudesta voidaan tinkiä, jos "hyvä tyyppi" löytyy

Hyvällä valtuutetulla tulisi olla myös "laajat suhdeverkostot" (76 %). Suhdeverkostot tunnustetaan poliittisen päätöksenteon kannalta välttämättömiksi. Se, että valtuutetulla "on oikea puolueusta" ei ole välttämätön reunaehto valinnalle. Puolueuskollisuudesta kuntavaaleissa voidaan tinkiä, jos vain 'hyvä tyyppi' löytyy, jolla on "runsaasti kokemusta kunnallispolitiikasta" (64 %). Valtuutetun ei myöskään välttämättä edellytetä

olevan samaa sukupuolta kuin äänestäjä, omalta kylältä, henkilökohtaisesti tuttu tai oman ammattiryhmän edustaja.

Vertailu edelliseen vuoden 2012 mittaukseen ei tuo esille eroja juuri lainkaan. Listan kärkeen sijoittuvat samat ominaisuudet samassa järjestyksessä. Täysin samoina odotukset eivät kuitenkaan ole pysyneet. Edellisten kuntavaalien alustunnelmista poiketen aiempaa useampi on kyennyt määrittelemään hyvän valtuutetun ominaisuuksia. Epätietoisten osuus on kautta linjan pienempi kuin vuonna 2012.

Puolueittaiset erot odotuksissa

Koska ehdokkaita asettavat puolueet pyrkivät profiloitumaan keskenään erilaisiksi ja toistensa vaihtoehtoiksi, myös niiden äänestäjäkuntien voi ajatella omaavan poikkeavia näkemyksiä ”hyvästä valtuutetusta”. Lähempään tarkasteluun otetaan kuuden suurimman puolueen kannattajien odotukset.

Puoluekohtaiset mieltymysprofiilit ovat piirtyvät pitkälti toistensa kaltaisiksi. Valtuutetun tärkeimmistä ja vähiten tärkeistä ominaisuuksista vallitsee verrattain laaja yhteisymmärrys myös poliittisella kentällä. Kunkin puolueen kannattajien profiilin kärjestä ja tyvestä löytyvät paljolti samat tekijät. Kärjessä kaikkien puolueiden kannattajien keskuudessa on ”itsenäisesti ajatteleva” henkilö, joka ”ajaa kunnan kokonaisetua ääniä kalastelematta”.

Aivan harmonista yhteisymmärrys ei kuitenkaan ole. Keskustan kannattajien listalla kärkipäähän kipuaa aktiivinen yhteydenpito omiin äänestäjiin vaalien välillä. Keskimäärää enemmän keskustan tukijat suosivat myös päättäjää, joka on joko henkilökohtaisesti tuttu tai muuten kunnassa tunnettu.

Perussuomalaisen kannattajien mielestä valtuutetun tulisi olla ”räväkkä, aloitteellinen ja esiintymiskykyinen”. Keskimäärää enemmän painoarvoa saa myös henkilö, joka mielletään ”oman tiensä kulkijaksi, joka tekee ratkaisut vallanpitäjistä piittaamatta”.

Kokoomuksen kannattajakunta korostaa keskimääräistä enemmän oikeaa puoluetustaa, mikä kielii puoluekannan vakiintuneisuudesta. Kokoomuksen tukijat odottavat ehdokkaan olevan myös suhteellisen korkeasti koulutettu.

SDP:n kannattajien profiili on lähellä kansan keskiarvoa ja siten poikkeamiltaan vähäverinen. Vihreiden kannattajille hyvän päätöksentekijän tärkeä laadun tae on korkea koulutus. Ehdokkaalla tulee olla myös oikea puoluekanta.

Vasemmistoliiton kannattajat vaativat hyvältä valtuutetulta keskimäärää useammin oikeaa puoluetustaa. Myös sukupuoliedustavuus saa hieman tavallista suuremman painon. Ehdokkaan hyvä tunnettuus ei ole niin tärkeä asia kuin muiden puolueiden kannattajilla.

Vain neljännes ilmoittaa, että puolue tärkeämpi kuin ehdokas

Kumpi sitten on tärkeämpi valinnan ja ratkaisujen kannalta kuntavaaleissa, puolue vai ehdokas? Tutkimuksessa asiaa lähestyttiin suoralla kysymyksenasettelulla.

Äänestysikäinen väestö jakaantuu kolmeen osaan, kun kysytään, mikä merkitys puolueella ja ehdokkaalla on valinnan kannalta kuntavaaleissa. Noin neljännes (26 %) ilmoittaa, että puolue on paljon tai jonkin verran tärkeämpi kuin ehdokas. Vastaavasti vajaa kolmannes (30 %) painottaa ehdokasta. Reilu kolmannes (36 %) arvioi, että puolue ja ehdokas ovat yhtä tärkeitä asioita valintatilanteessa.

Puoluevalintaa painottavat ovat keskimäärää vakuuttuneempia äänestämisestään; heistä keskimäärää useampi käy kuntavaaleissa äänestämässä. Toisaalta varmasti äänestävistäkin neljännes sanoo, että ehdokas on sittenkin tärkeämpi kuin puolue. Ratkaisevaksi vaaleissa saattaakin muodostua niiden äänestäjien käyttäytyminen, jotka enemmän tai vähemmän painottavat ehdokasvalinnan merkitystä. Nämä ovat keskimäärää epävarmempia äänestämässä käymisestä.

Puoluekannan mukaan käy ilmi, että puoluetta tärkeämpänä pitäviä löytyy keskimäärää enemmän kokoomuksen, vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajien keskuudesta. Etenkin keskustan ja perussuomalaisien kannattajat korostavat ehdokkaan merkitystä.

Ikätekijä näyttäytyy vastauksissa, mutta yhteys ei ole suoraviivaista. Vähän yli kolmekymppisten (31-40-vuotiaiden) keskuudessa ilmenee, ehkä yllätyksellisesti, muita enemmän puoluetta tärkeämpänä pitäviä. Osaksi tätä selittää se, että tässä joukossa on vihreiden kannattajia keskimäärää enemmän.

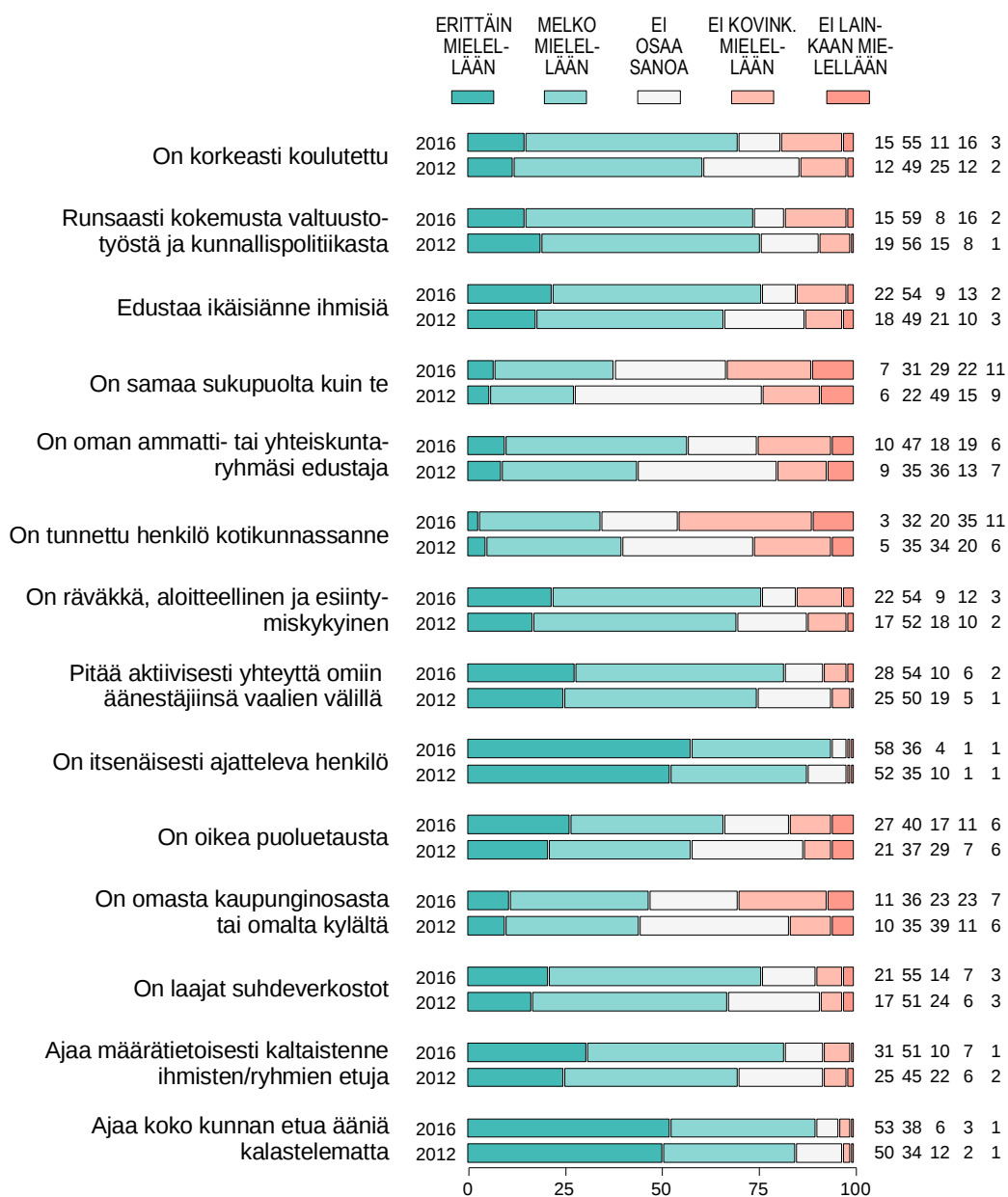
Tutkimuksessa haastateltavien tuli arvioida kuuttatoista erilaista tekijää sen mukaan, kuinka mielellään he näkisivät ne omassa valtuutetussaan. Puntaroitavana olivat ehdokkaan henkilöominaisuudet (millainen hän on).

Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy (TNS Gallup Oy). Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 26.-30.11.2016. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.046. Vastajat edustavat maamme 18 - 75 vuotta täyttänyttä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400570087.

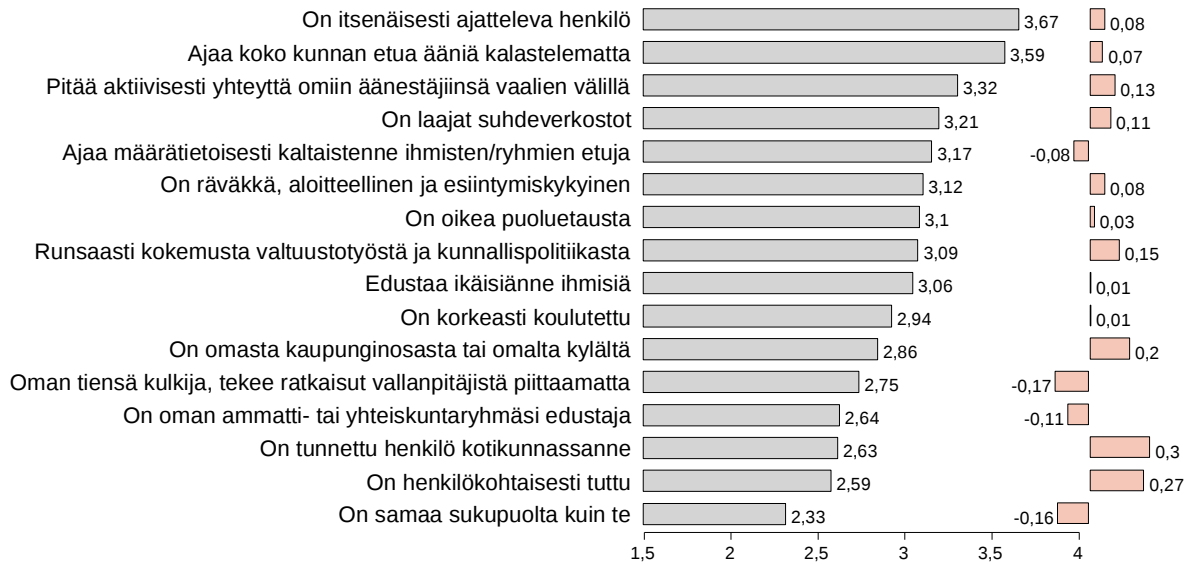
Kuvio 3t2. KUINKA MIELELLÄÄN NÄKISI OMASSA VALTUUTETUSSAAN ERILAISIA OMI-
NAISUUKSIA: ARVIOT VUOSINA 2012 JA 2016 (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016

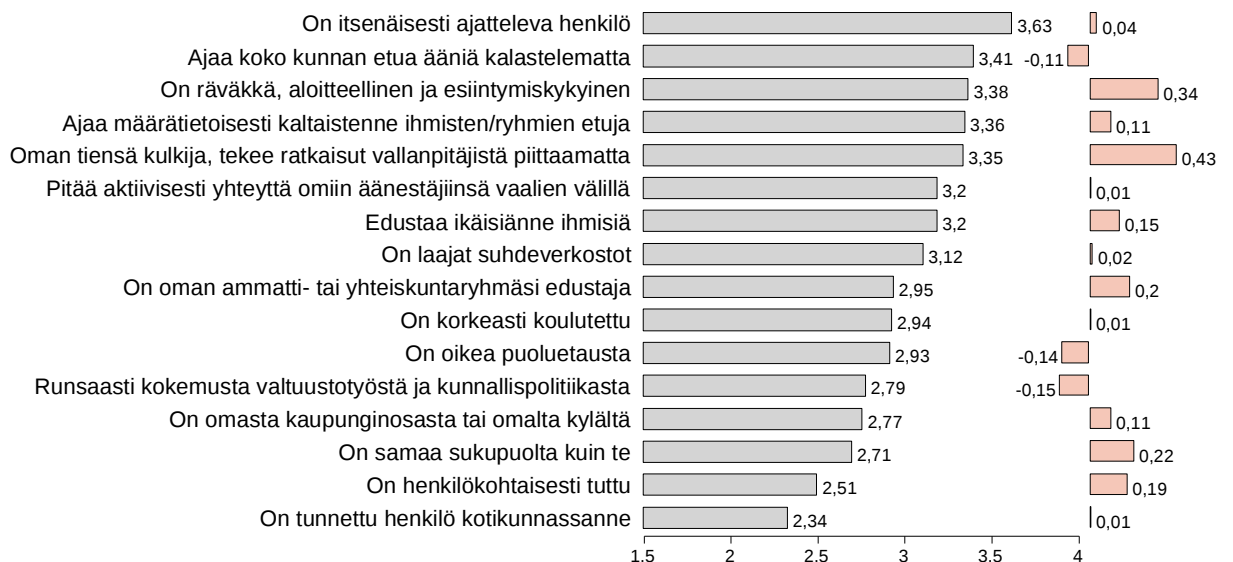

Kuvio 3px1. KUINKA MIELELLÄÄN NÄKISI OMASSA VALTUUTETUSSAAN: KESKn KANNATTAJAT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016

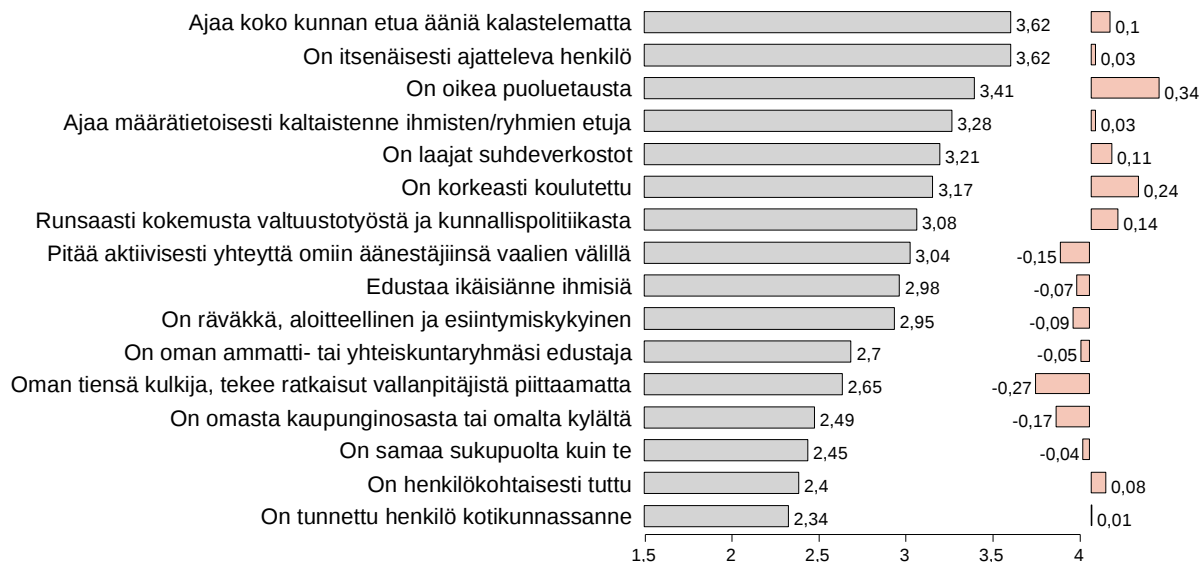
Kuvio 3px2. KUINKA MIELELLÄÄN NÄKISI OMASSA VALTUUTETUSSAAN: PSn KANNATTAJAT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016

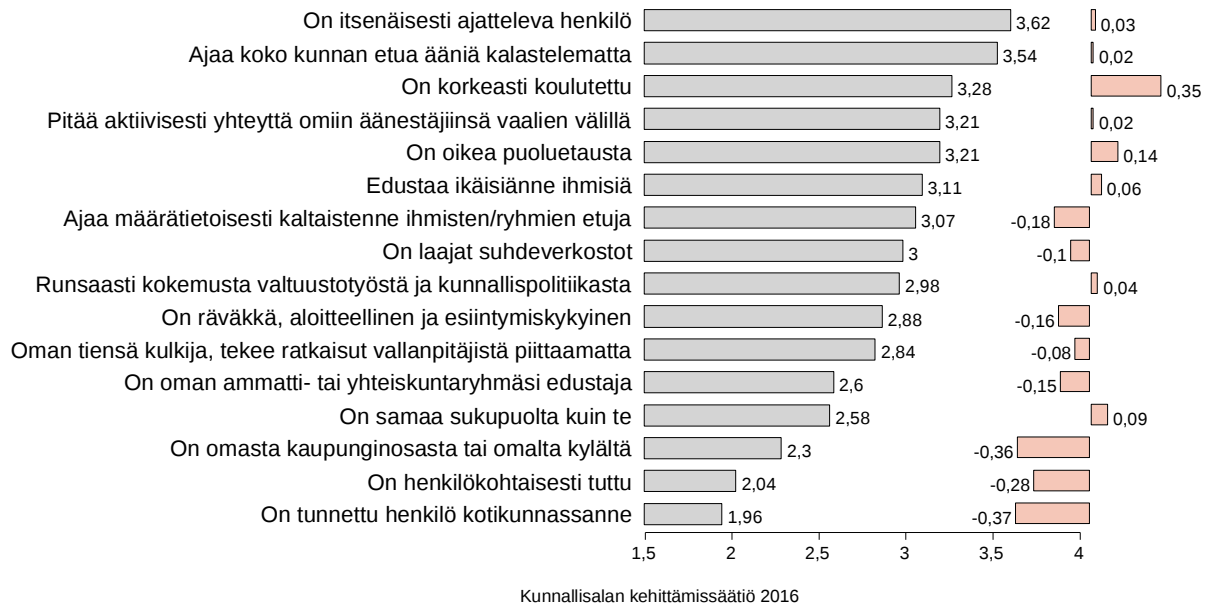
Kuvio 3px3. KUINKA MIELELLÄÄN NÄKISI OMASSA VALTUUTETUSSAAN: KOKn KANNATTAJAT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

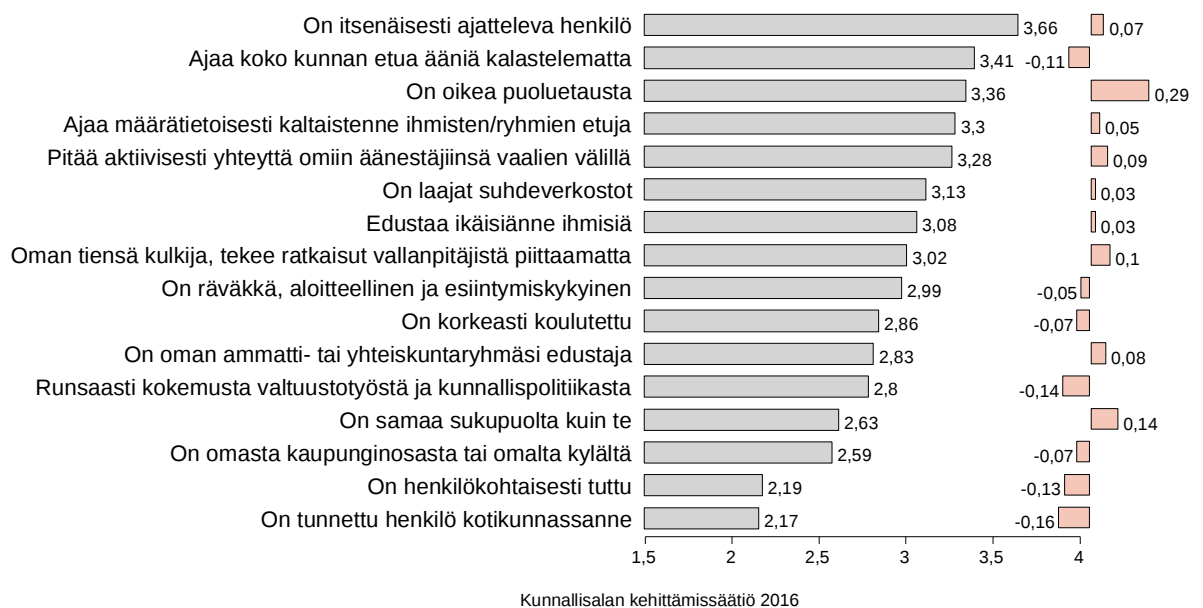
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016

Kuvio 3px5. KUINKA MIELELLÄÄN NÄKISI OMASSA VALTUUTETUSSAAN: VIHRn KANNATTAJAT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

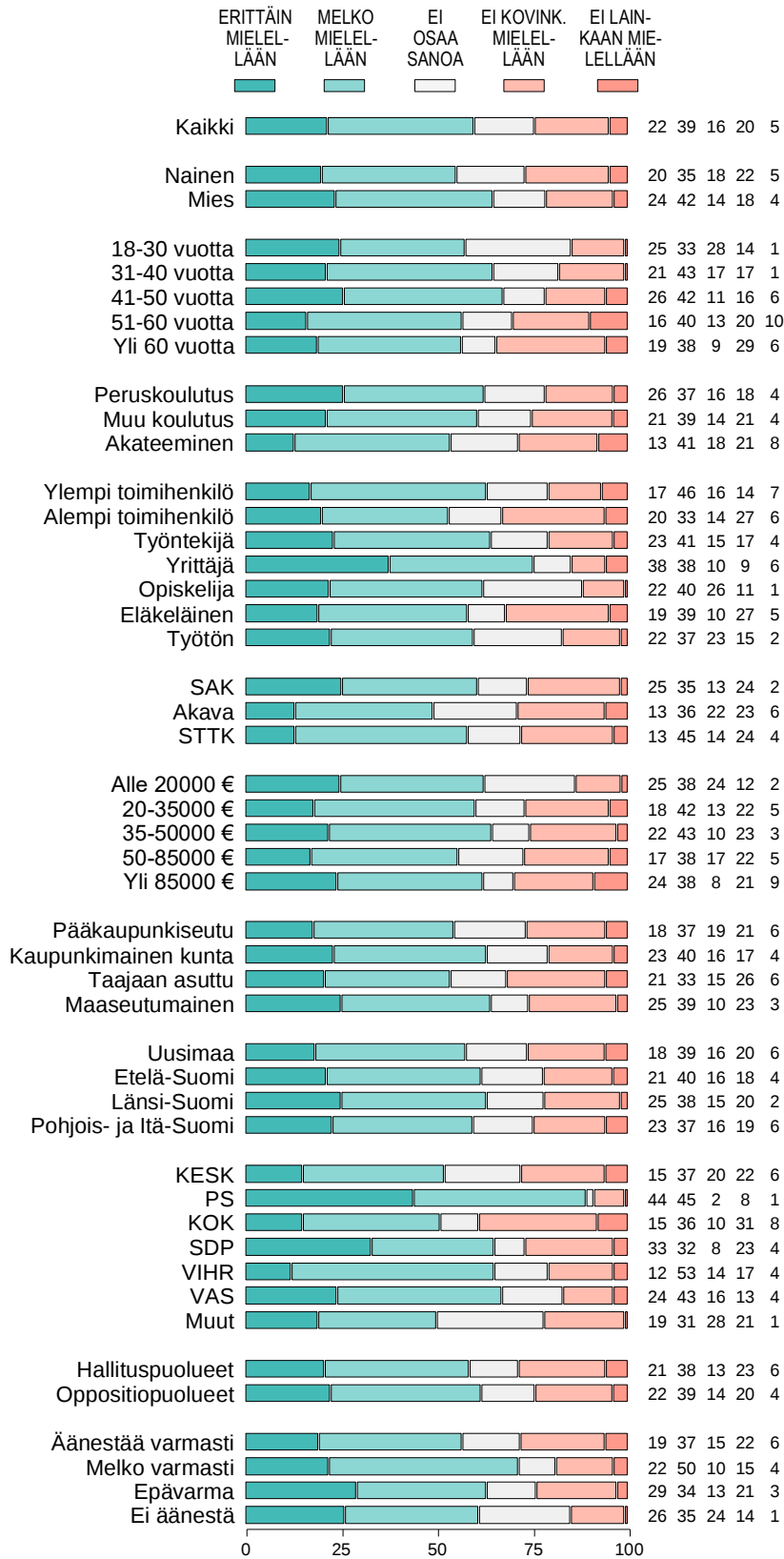

Kuvio 3px6. KUINKA MIELELLÄÄN NÄKISI OMASSA VALTUUTETUSSAAN: VASn KANNATTAJAT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

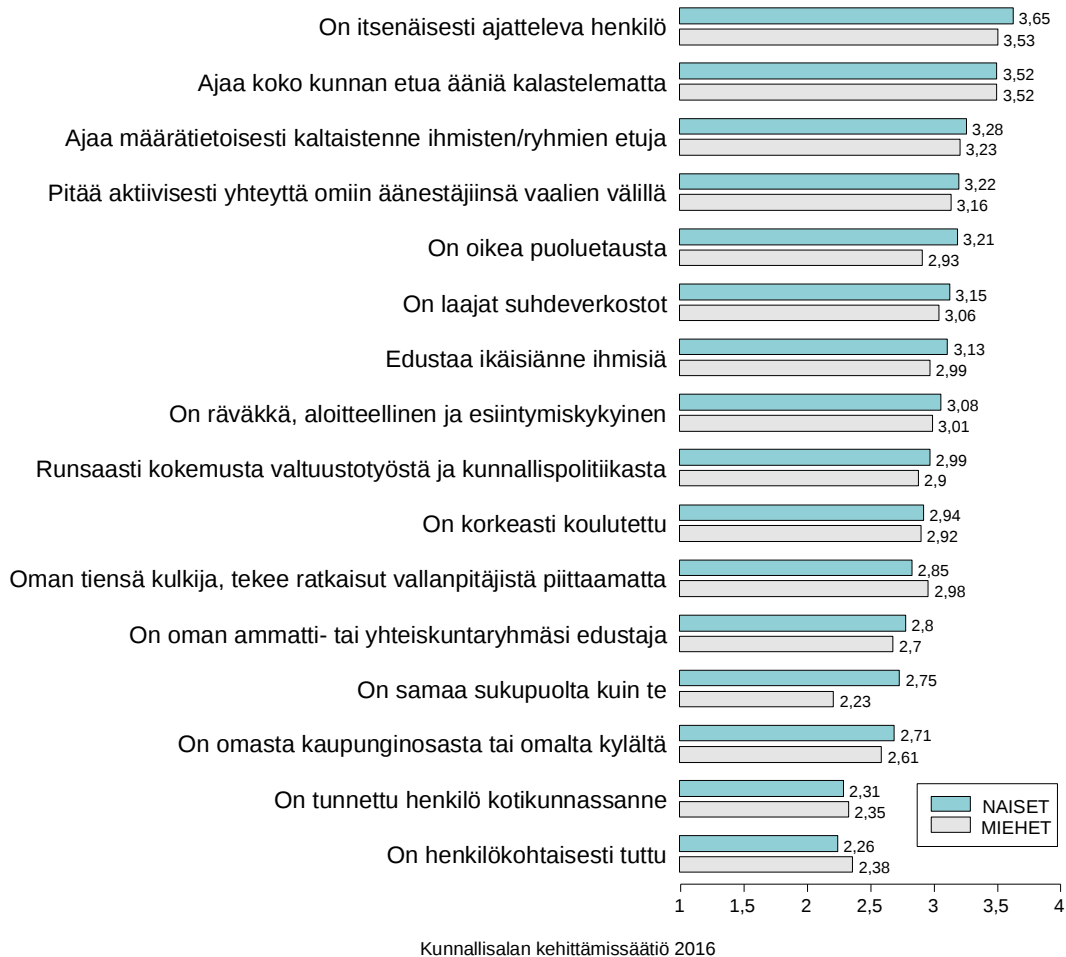
Kuvio 3-16. NÄKISI OMASSA VALTUUTETUSSAAN: ON OMAN TIENSÄ KULKIJA, TEKEE RATKAISUT VALLANPITÄJISTÄ PIITTAAMATTA (%).

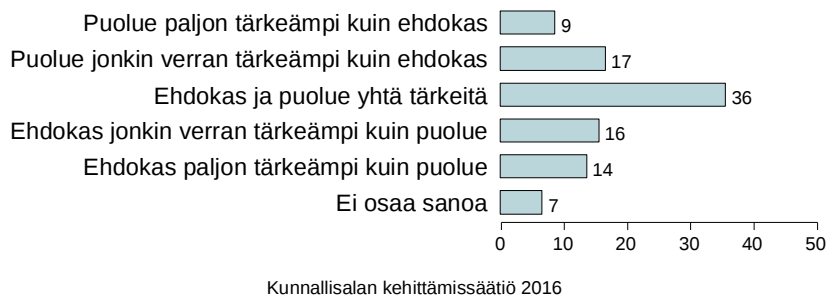
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016

Kuvio 3sx. KUINKA MIELELLÄÄN NÄKISI OMASSA VALTUUTETUSSAAN: ARVIOT SUKU-
PUOLEN MUKAAN (asteikkokeskiarvot).

Kuvio 5. JOS ÄÄNESTÄISI KUNTAVAALEISSA, MIKÄ OLISI PUOLU-
EEN JA EHDOKKAAN MERKITYS VALINNAN KANNALTA (%).

Kuvio 5e. JOS ÄÄNESTÄISI KUNTAVAALEISSA, MIKÄ OLISI PUOLUEEN
JA EHDOKKAAN MERKITYS VALINNAN KANNALTA (%).

